

Zaaknr. : 18.ZK02843
Kenmerk : 18IT031838
Barcode :

Besprekingsverslag van de Voorbereidingscommissie Financiële Zaken

Datum: 30 mei 2018

Aanwezig: De heer Th. Schots (voorzitter)
De heer H. Knook
De heer G. de Neve
De heer H. Kocx
Mevrouw N. Raedts
De heer H. Schouwenaars
De heer A. Sneep (va. 16.25 uur)
De heer J. Taks
De heer J. van der Aa
De heer R. van Vugt (Deloitte Accountants agendapunt 3)
De heer D. Leus (Deloitte Accountants agendapunt 3)

Afwezig met kennisgeving: Mevrouw K. van den Berg
De heer J. van Dam
De heer L. van der Kallen

Ambtelijke ondersteuning: De heer L. van den Broek, mevrouw M.J. van Overveld, de heer E. Schellekens en mevrouw M. Santegoeds-Wullaert (verslag).

1. Opening en medelingen

De voorzitter opent de vergadering om 15.00 uur en heet de accountants welkom die aanwezig zijn voor de behandeling van de jaarrekening. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Vaststellen verslag vergadering van 12 april 2018

Per bladzijde van het verslag wordt nagegaan of er vragen of opmerkingen zijn. Er zijn geen opmerkingen. Het verslag wordt vastgesteld met dank aan de notuliste.

3. Jaarstukken 2017

De heer Van Vugt geeft een toelichting op het accountantsverslag. Morgen wordt de controleverklaring afgegeven, deze is goedkeurend voor zowel het getrouwe beeld als rechtmatigheid. Daarnaast constateert hij dat de financiële bedrijfsvoering in control is. Het controleteam heeft een goede controle kunnen uitvoeren. Hierbij wordt specifiek gemeld dat de eisen die gesteld worden aan de onderbouwing van posten sterk zijn toegenomen omdat de Autoriteit Financiële Markten steeds meer onderzoek doet naar de dossiervorming van accountants. Dit heeft weer gevolgen voor de eisen die de accountants aan organisaties moeten stellen. Het voldoen aan de aanvullende eisen is prima gelukt. Dit bewijst mede dat de organisatie haar zaken goed onder controle heeft.

In het rapport staan twee aandachtspunten genoemd.

1. Aandacht wordt gevraagd voor de nagekomen zuiveringsheffing over oude jaren, die overigens wel lager is dan begroot. Desondanks betreft het een nagekomen bate van € 2,8 miljoen. Nagekomen baten zijn voor een deel inherent aan de huidige systematiek, die zodanig is dat je door meetgegevens altijd nog achteraf opbrengsten krijgt. Er zijn maatregelen genomen om deze schattingen nauwkeuriger te maken. Zo worden gegevens één keer per maand opgevraagd in plaats van één keer per kwartaal. Het is hierbij wel relevant goed te kijken of het vaker uitvragen in een acceptabele verhouding staat tot de extra lasten bij de aanleverende bedrijven.
2. De slibverwerkingskosten van de SNB zijn € 5,5 miljoen hoger dan begroot. Hierover loopt binnen de deelnemers van de SNB een discussie op bestuurlijk niveau. De uitkomst van deze discussie kan nog effect hebben op de definitieve kostenafrekening over 2017. Dit wordt dan financieel verwerkt in boekjaar 2018.

Het resultaat over 2017 is € 2,5 miljoen positief. Ten opzichte van de primaire begroting is dit € 3,5 miljoen positief, ten opzichte van de laatste managementletter € 2,6 miljoen positief. € 1,6 miljoen is het gevolg van tussentijdse onttrekkingen aan reserves. Het eigen vermogen is gegroeid. De vermogensmutatie bedraagt € 812.000 voordelig. Bij de begroting was nog aangenomen dat de reserves zouden afnemen. Waterschap Brabantse Delta investeert gemiddeld meer dan andere waterschappen en heeft van oudsher een wat lagere reserve positie. De hogere investeringen worden gefinancierd met bankleningen, wat ten opzichte van andere waterschappen leidt tot een hogere schuldpositie. De reserves groeien overigens wel sneller dan bij andere waterschappen. Tegelijkertijd neemt de schuldpositie toe als gevolg van de investeringsambities. De weerstandscapaciteit bedraagt met een factor 7 ten opzichte van het risicoprofiel meer dan voldoende. Dit betekent dat risico's 7 keer opgevangen kunnen worden als ze zich zouden voordoen.

De heer Van der Aa vraagt of de gunstige weerstandscapaciteit ermee te maken heeft dat onze risico's lager liggen dan bij collega waterschappen? De heer Van Vugt antwoordt dat in het verslag inderdaad geen vergelijkende cijfers hierover zijn opgenomen. Hij zal informatie nasturen over het risicoprofiel van Waterschap Brabantse Delta ten opzichte van andere waterschappen. Overigens wordt deze vergelijking bewust niet in het verslag opgenomen. De inschatting van een risicoprofiel is namelijk afhankelijk van meerdere aannames. Deze aannames kunnen per waterschap scherp verschillen. Ook wat een waterschap als buffer wil opnemen, is afhankelijk van keuzes die ieder waterschap individueel maakt. De vergelijking tussen waterschappen is interessant, maar het is belangrijk om te beseffen dat er dus veel subjectieve elementen in zitten. Om een uitspraak te kunnen doen over vergelijkende cijfers, zou ook bekend moeten zijn welke keuzes erachter zitten.

Aanvullend geeft de heer Van den Broek aan dat het bestuur heeft geformuleerd dat de weerstandscapaciteit van 1,2 onze streefwaarde is. In de kadernota worden de reserves afgebouwd naar die 1,2. De heer Van der Aa vraagt wat andere waterschappen daar voor beleid op hebben. De heer Van Vugt antwoordt dat het lastig is om uit te zoeken welk beleid waterschappen toepassen. De heer Kocx vraagt of het niet handiger is om de tariefegalisatie reserve uit te sluiten van het weerstandsvermogen. Nu rekent deze wel mee, terwijl de egalisatiereserve altijd opgemaakt wordt in de kadernota. Als we deze reserve theoretisch wel voor calamiteiten zouden gebruiken, moeten we alsnog onze tarieven verhogen. De heer Van Vugt antwoordt dat het een keuze van het Algemeen Bestuur is welke reserves meetellen voor de weerstandscapaciteit. Hij ziet deze discussie ook regelmatig bij gemeentes die veel bestemmingsreserves hebben.

Antwoord via het verslag: van Deloitte is onderstaande vergelijkende informatie ontvangen met betrekking tot het weerstandsvermogen van andere waterschappen.

Landelijk gemiddelde

- Weerstandsvermogen: € 15,0 mln.
- Risicoprofiel: € 6,6 mln.
- Ratio: 2,28

De heer Kocx merkt op dat op de voorpagina van het verslag wordt gemeld dat het verslag onder voorbehoud van de finale afronding van de jaarrekening is opgesteld. Is de jaarrekening nu helemaal rond? De heer Van Vugt bevestigt dat het verslag nu definitief is.

In het verslag staat ook dat de informatie strikt vertrouwelijk is. Als het algemeen bestuur politiek te horen krijgt dat iets strikt vertrouwelijk is, dan mag dit onderwerp niet in de openbare vergadering van het algemeen bestuur besproken worden. Hoe moeten we in dit geval omgaan met de vertrouwelijkheid? De heer Van Vugt geeft aan dat een accountantscontrole en -verklaring altijd strikt vertrouwelijk zijn. In het verleden zijn er kwesties geweest waarin controleverklaringen waren vervalst. Daarom moet de accountant zeker weten aan wie de verklaring wordt verstrekt. Dit staat op gespannen voet met de openbaarheid van bestuur. Uiteraard kan het algemeen bestuur de jaarrekening behandelen in de openbare vergadering. Als er echt vertrouwelijke zaken besproken worden, die niet openbaar besproken kunnen worden, dan wordt dit vooraf met de voorzitter besproken en aan de commissieleden gemeld. De heer Schots vult aan dat dit nu niet aan de orde is.

In het accountantsverslag is op bladzijde 1 de tekst opgenomen: "Afgifte van deze verklaring kan pas plaatsvinden nadat de voorbereidingscommissie Financiële Zaken heeft ingestemd met het door het algemeen bestuur achteraf laten autoriseren van de kredietoverschrijdingen van het boekjaar 2017". Naar aanleiding van deze tekst merkt de heer Kocx op dat de voorbereidingscommissie geen instemming geeft, maar alleen advies geeft aan het dagelijks bestuur. De heer Van Vugt licht toe waarom deze tekst is opgenomen. Er zijn afwijkingen op een krediet geconstateerd. Strikt formeel is dat een begrotingsonrechtmatigheid. Stel dat het algemeen bestuur deze afwijkingen niet zou accepteren, dan moet accountant deze overschrijdingen als onrechtmatig wegen en dat zou kunnen leiden tot het niet verstrekken van een goedkeurende verklaring. De heer Kocx geeft aan dat het nu om een heel klein bedrag gaat. De heer Schots vraagt formeel of de commissie kan besluiten om aan het algemeen bestuur voor te stellen de overschrijdingen te verschonen. De commissie stemt hiermee in.

De heer Kocx vraagt waarom er geen voorziening is getroffen voor de kosten van de nieuwe cao. Naar zijn mening zou vanuit het voorzichtigheidsprincipe rekening gehouden moeten worden met deze kosten. Het niet opnemen van deze kosten leidt tot een voordeel van € 6 ton in 2017. De heer Leus antwoordt dat deze casus vooraf besproken is met de organisatie. Het reserveren van kosten mag alleen als er voldoende zekerheid is over deze kosten. In dit geval zijn er twee grote onzekerheden, namelijk de omvang van de kosten, alsmede of deze kosten nog betrekking zullen hebben op 2017. De heer Van den Broek vult hierop aan dat de kans reëel is dat cao afspraken niet meer met terugwerkende kracht voor 2017 maar ergens in 2018 in zullen gaan. De heer Van Vugt merkt op dat de commissie BBV¹ de uitspraak heeft gedaan dat in geval van de eerder genoemde onzekerheden geen voorziening gevormd mag worden. Wat wel zou mogen is een bestemmingsreserve. Daarvoor is een besluit van het algemeen bestuur nodig. Dit geeft weer risico op een onwenselijke groei van het aantal bestemmingsreserves. De heer Kocx vraagt of er zonder het voordeel van de cao een verlies ontstaan zou zijn? De heer Van Vugt antwoordt dat het resultaat dan ongeveer op nul was uitgekomen.

Naar aanleiding van de toelichting op bladzijde 10 van het accountantsverslag over de lagere kapitaallasten SNB merkt de heer Kocx op dat dit een heel groot bedrag aan kapitaallasten is in verhouding tot de totale omvang van de agio van de SNB. Kan de systematiek rondom de SNB nog eens nader toegelicht worden? De heer Van Vugt zegt toe hier later op terug te komen.

Antwoord accountant:

De agiostorting die het waterschap bij SNB heeft gedaan, is een bedrag dat het waterschap als aandeelhouder bovenop de nominale waarde van de aandelen heeft gestort. Dit agio voegen zij toe aan de agioreserve en is dan eigen vermogen van de vennootschap. De agiostorting heeft plaatsgevonden ter financiering van SNB. Het Waterschap heeft deze agiostorting geactiveerd bij de financiële vaste activa.

De afspraak is gemaakt dat SNB in een aantal jaren de agiostorting terugbetaalt aan de aandeelhouders. Bij de terugbetaling van agio betaalt SNB een deel van het kapitaal terug, dat de aandeelhouder op een eerder tijdstip in de vennootschap gestort heeft. Een terugbetaling van agio kwalificeert echter als een dividenduitkering; SNB keert immers eigen vermogen (reserves) uit. Er is dus nadrukkelijk geen sprake van terugbetalingen van een lening of iets dergelijks. Op het moment dat SNB agio uitkeert in de vorm van dividend, leidt dit bij het waterschap tot zowel een bate als last:

- *De uitkering kwalificeert als dividend en leidt dus tot een bate uit hoofde van dividend.*

- Tegelijk is de deelneming c.q. het aandelenkapitaal dat het waterschap in SNB heeft minder waard, immers het eigen vermogen neemt af door uitkering van dividend. De geactiveerde agio onder de financiële vaste activa moet dan ten laste van het resultaat voor het zelfde bedrag als de dividenduitkering worden afgeboekt.

Als SNB dus agio terugbetaalt leidt dit voor een zelfde bedrag tot zowel een bate als een last. In de begroting van 2017 van uw waterschap was een raming van de dividend-opbrengst van € 2,2 miljoen opgenomen en een afschrijving van de geactiveerde agio onder de financiële vaste activa ten laste van het resultaat van eveneens € 2,2 miljoen. De dividenduitkering heeft niet plaatsgevonden in 2017. Dit betekent ten opzichte van de begroting een nadeel (geen dividendbate) en een gelijk voordeel (geen afschrijvingslasten).

Hiermee is de bespreking van het accountantsverslag afgerond en wordt overgegaan naar bespreking van de adviesnota bij de jaarrekening.

De heer Van der Aa heeft een drietal vragen. Bij het advies wordt bij punt 1 gevraagd om de overschrijdingen op de exploitatiebudgetten à € 1.663.000 goed te keuren. Tussentijds zijn ook in de managementletter overschrijdingen aan de orde gesteld. Is het nu voorgestelde bedrag het totale bedrag waar het om gaat? De heer Schots antwoordt bevestigend. In de managementletter zijn deze overschrijdingen al gemeld. Echter het beleid is dat we tussentijds geen begrotingswijzigingen doen, maar de overschrijdingen aan het eind van het jaar verschonen. Bij punt 5 advies staat zowel bij 5b als bij 5c "Onttrekking uit de algemene/calamiteitenreserve ZB". Een van die twee moet zijn "reserve duurzaam financieel beleid ZB". De heer Schellekens antwoordt dat de reserve bij punt 5b inderdaad de reserve duurzaam financieel beleid ZB moet zijn. Dit wordt aangepast. Tot slot merkt de heer Van der Aa op dat in de adviesnota wordt geschreven dat het capaciteitstekort bij de zuiveringstaak door het project AWP 2.0 is opgelost. Dit moet zijn: **wordt** opgelost. De heer Schots antwoordt dat dit wordt aangepast.

Mevrouw Raedts leest bovenaan bladzijde 4 van de adviesnota dat de zaken die wel te voorzien waren, in 2018 als leerpunten worden meegenomen. Welke leerpunten waren dat? Mevrouw van Overveld geeft aan dat deze zin betrekking heeft op de punten die erna vermeld staan. Bijvoorbeeld het vereenvoudigen en automatiseren van processen. De heer Schellekens vult aan dat ook gewerkt wordt om het voorspellend vermogen van de organisatie te verbeteren in het project verbeteren financiële bedrijfsvoering.

De heer Schouwenaars vraagt waarom er niet meer resultaat bestemd wordt naar de reserve duurzaam financieel beleid en minder naar de egaliseringsreserve? De afspraak was toch om financiële meevallers aan de reserve duurzaam financieel beleid toe te voegen, er is nu een meevaller van € 5,5 miljoen. Daarmee zouden nieuwe impulsen gegeven kunnen worden. De heer Schellekens antwoordt dat de nu voorgestelde toevoeging in lijn is met de maatregelen die al genomen zijn en de besluiten die daarover in het verleden zijn genomen. Het algemeen bestuur kan altijd nieuwe keuzes maken. De heer Schots antwoordt dat nooit besloten is om alle positieve bedrijfsresultaten toe te voegen aan de reserve duurzaam financieel beleid. De heer Taks vult aan dat dit is toen bewust niet zo besloten is. De heer Schots geeft aan dat deze discussie bij de kernnota gevoerd kan worden, deze staat los van de jaarrekening.

Op bladzijde 4 wordt het voordeel van de uitgekeerde switch transactie SNB genoemd. Dit was een forse transactie die minder heeft opgeleverd dan gedacht. De heer Kocx vraagt zich af waarom over deze afwikkeling niets wordt gemeld in het accountantsverslag. De heer Van Vugt geeft aan dat deze transactie conform de regels is afgewikkeld. Er is dan voor de accountant geen reden om dit als aandachtspunt mee te geven aan het algemeen bestuur. De heer Schots vult aan dat de switch transactie inhoudelijk in boekjaar 2016 is afgehandeld, in 2017 heeft alleen de afwikkeling van de kasstromen richting de aandeelhouders van SNB plaats gevonden.

De heer Knook geeft aan dat het moeilijk is om bij een positief resultaat van € 2,5 miljoen uit te leggen dat straks dat tarieven toch weer stijgen. Hij vraagt aandacht voor een goede uitleg omdat een groot deel van het resultaat betrekking heeft op bestemmingsreserves. Het eigenlijke resultaat is maar 9 ton. De heer Schots beaamt dat dit inderdaad een lastig vraagstuk is.

De heer Taks merkt op dat altijd dezelfde openingszin wordt gebruikt, dat het een succesvol jaar was en dat het overgrote deel van de producten en diensten is gerealiseerd. Hoewel dit in de nota goed onderbouwd wordt, zou hij een volgende keer graag een andere openingszin zien.

Het onderdeel adviesnota wordt afgesloten en de heer Schots vraagt of er opmerkingen zijn over de kredietoverschrijdingen.

De heer Schouwenaars vindt het vreemd dat bij project 6720 Waalwijk gemaal buitenpolder een overschrijding gerapporteerd wordt. Dit project is opgenomen in een ander project, dan zouden ook de kosten mee overgenomen moeten worden. De heer Van den Broek antwoordt dat de doelen die het waterschap met dit project wilde bereiken nu via een ander project worden gerealiseerd. De voorbereidingskosten van project 6720 staan op zichzelf. Mevrouw Raedts vult aan dat ze zich kan voorstellen dat er eerst 2 projecten geweest zijn. Voor beiden projecten zijn kosten gemaakt. Het project dat niet door gaat, kan dan gewoon afgesloten worden. De heer Schouwenaars geeft aan dat in het vorige algemeen bestuur uitgebreid discussie over dit project is geweest en dat naar zijn mening de kosten meegenomen hadden moeten worden. Desondanks kan hij wel akkoord gaan met de krediet overschrijding. De heer Schots reageert dat hiermee voldaan wordt aan de voorwaarde uit het accountantsrapport.

De heer Knook merkt op dat in veel gevallen interne uren als oorzaak worden genoemd voor overschrijdingen. Hij vraagt of dat nu voor de komende periode beter is gewaarborgd. Mevrouw van Overveld antwoordt dat er op alle fronten aan gewerkt wordt om die voorspelling beter te maken. Zo worden ondersteunende uren steeds beter geschreven. Een eenvoudige transactie kan echter altijd onverwacht een ingewikkelde transactie worden die meer tijd kost. Uren prognoses zullen dus nooit 100% kloppend zijn.

Hierna komt onderdeel 3c, het boekwerk aan de orde.

De heer Kocx vraagt naar aanleiding van de afwikkeling van de cross border lease op bladzijde 11 waar deze lease Bv's op de balans staan. Volgens de tekst moeten deze rekeningen goedgekeurd worden door het algemeen bestuur, zijn deze ooit eerder door het algemeen bestuur goedgekeurd? Ook vraagt hij zich af of het ontbinden van de Bv's een bevoegdheid is voor het algemeen of het dagelijks bestuur. De heer Leus antwoordt dat de Bv's op de balans onder liquide middelen verantwoord zijn. De heer Kocx vindt dit vreemd, voor het waterschap zijn deze Bv's financiële vaste activa en voor de Bv's zijn het liquide middelen. De heer Schots antwoordt dat dit klopt voor de enkelvoudige jaarrekening, maar dit is een geconsolideerde jaarrekening. De heer Van den Broek vult aan dat bij het afsluiten van de transactie het algemeen bestuur aan het dagelijks bestuur toestemming heeft gegeven. Hoe dit bij de afwikkeling gaat, zal nagevraagd worden.

Antwoord via verslag:

In de oprichtingsakte van de Lease Bv's is opgenomen dat de directie van de BV bevoegd is tot het nemen van het ontbindingsbesluit. Als (enig) directeur van de BV is de dijkgraaf aangesteld. De dijkgraaf kan dus zelfstandig, als directeur van de Bv's, tot opheffing besluiten. Voorafgaand zal een apart besluit genomen worden door het dagelijks bestuur waarin voorgesteld wordt de afwikkeling op deze manier uit te voeren.

Op bladzijde 12 van het boekwerk staat dat de kosten van de SNB in 2017 € 5,5 miljoen hoger zijn. Hiermee worden de kosten van de SNB zelf bedoeld, maar dat staat niet duidelijk in de tekst.

Ook het punt met betrekking tot de verlenging afschrijvingstermijn vindt de heer Kocx onduidelijk. Het verlengen levert een voordeel op, geen nadeel. De heer Schellekens antwoordt dat verlengen inderdaad leidt tot een voordeel. Omdat het verschil als gevolg van de verlenging wel materieel is, wordt het hier vermeld.

Op bladzijde 19 wordt de verwachte opbrengst met betrekking tot Chemie Pack genoemd. De heer Kocx vraagt zich af waarom deze, nog niet gerealiseerde opbrengst, wel meegenomen wordt en de verwachte cao kosten niet. De heer Leus licht dit toe. Er zijn twee oorzaken waarom deze opbrengsten zijn meegenomen. De kosten van de uitvoerende partij zijn meegevallen. Daarnaast is er ambtelijke overeenstemming bereikt over de verdeelsleutel. In dit geval is er dus wel voldoende onderbouwing. De heer Kocx reageert dat afgestapt wordt van het principe om opbrengsten pas te verantwoorden als ze gerealiseerd zijn. De bedragen kunnen nog wijzigen, er staan nog geen handtekeningen. De heer Van Vugt geeft aan dat rondom de cao nog teveel onzekerheid is, zowel tijd als bedrag zijn niet in te schatten. In dit geval is de mate van onzekerheid klein, de enige onzekerheid die nog bestaat is de bestuurlijke afwikkeling. Dan moet je volgens de regelgeving deze opbrengsten verantwoorden.

De heer Kocx ziet dat de kosten voor kwijtschelding bijna een half miljoen hoger uitkomen dan begroot. Dit is een punt van zorg voor zijn fractie. Ook vraagt hij aandacht voor de stijgende WOZ waarde.

Waar is de reservering terug te vinden voor de tariefdifferentiatie wegen waarover op bladzijde 28 wordt gesproken? De heer Schellekens antwoordt dat deze reservering in de kadernota is opgenomen. Voor 2017 is de bezwaartermijn verstreken, dus voor dat jaar is er geen reservering meer nodig. De tekst in de risicoparagraaf kijkt vooruit, verder dan 2017, daarom is hier de tekst over de tariefdifferentiatie wegen opgenomen. De heer Kocx vraagt of er sprake kan zijn van terugwerkende kracht als de uitspraak ongewijzigd blijft. De heer Schots antwoordt dat er geen sprake is van terugwerkende kracht, tenzij er al bezwaar is gemaakt. Dat is niet het geval.

De heer Knook vraagt wat de daling van € 169.000,- veroorzaakt van de omslag ingezetenen waarover op bladzijde 18 wordt gesproken. Is dat deel oninbaar gebleken?

Antwoord via verslag:

De daling wordt voornamelijk veroorzaakt door een bijstelling van de inschatting betreffende oninbaar en kwijtschelding.

De heer Van der Aa vraagt of de chief information security officer, die op bladzijde 10 wordt genoemd, dezelfde persoon is als de functionaris gegevensbescherming? Mevrouw Van Overveld antwoordt dat dit dezelfde persoon is, die in dienst is bij de drie Brabantse Waterschappen gezamenlijk.

Naar aanleiding van de alinea over vennootschapsbelasting op bladzijde 11 vraagt de heer Van der Aa of alle waterschapactiviteiten onder de vennootschapsbelasting vallen? De heer Schots antwoordt dat het grootste deel van de activiteiten niet onder de vennootschapsbelasting vallen. Delen van de activiteiten vallen er wel onder, zoals bijvoorbeeld de warmtelevering vanuit rioolwaterzuivering Nieuwveer. De verliezen die we daar in voorgaande jaren hebben gemaakt, kunnen we nu verrekenen.

In de risicoparagraaf staat op bladzijde 28 dat er een risico bestaat op vertraging of het niet realiseren van doelen als het waterschap niet duidelijk kiest voor de mogelijkheid van het opleggen van de gedoogplicht of het inzetten op onteigening. De heer Van der Aa wijst erop dat wij niet bij alle in deze paragraaf genoemde thema's mogen onteigenen of gedoogplicht opleggen, bijvoorbeeld bij het aanleggen van ecologische verbindingzones. De tekst wordt hierop aangepast.

Is bij het bepalen van het weerstandsvermogen rekening gehouden met verbonden partijen? Meestal hebben die geen of nauwelijks eigen vermogen gevormd, het waterschap dient hier rekening mee te houden. De heer Schots antwoordt dat de meeste verbonden partijen inderdaad geen weerstandsvermogen hebben. Bij de risico analyse van het waterschap nemen we de relevante risico's van onze verbonden partijen mee. Deelnemers willen ook niet dat verbonden partijen allerlei reserves aanhouden.

Tot slot merkt de heer Van der Aa op dat hij op bladzijde 107 wel een enkelvoudige rekening voor zuiveringsbeheer ziet, maar niet van watersystemen. Is deze vergeten? Daarnaast ziet hij verschillen tussen de enkelvoudige jaarrekening van zuiveringsbeheer op bladzijde 107 en de jaarrekening van zuiveringsbeheer op bladzijde 82. De heer Schellekens antwoordt dat de enkelvoudige jaarrekening betrekking heeft op de CBL transactie en die geldt alleen voor zuiveringsbeheer. De enkelvoudige rekening laat alleen de verschillen zien. De verschillen tussen bladzijde 82 en 107 worden nagekeken en via het verslag beantwoord.

Antwoord via verslag:

De betreffende tabel op pagina 107 van de Jaarstukken is in de AB-versie van de Jaarrekening 2017 aangepast.

Mevrouw Raedts merkt naar aanleiding van de risicoparagraaf op dat wellicht gekeken moet worden naar een ander instrument dan onteigening. Het algemeen bestuur gaat in juli praten over grond. Ze adviseert om dit onderwerp breder te trekken. Ze is er niet van overtuigd dat door onteigening de processen sneller zullen gaan.

De heer Schouwenaars stelt voor op bladzijde 9 in de alinea over regionale keringen het woord "meevaller" te gebruiken in plaats van "besparing". Dat de prognose nu € 20 miljoen meevalt, vindt hij geen besparing. *Ten behoeve van het verslag: Dit is in de jaarstukken aangepast.*

De heer Schots concludeert dat het boekwerk van de jaarrekening hiermee behandeld is en met een positief advies naar het algemeen bestuur kan. Hij bedankt de accountants voor hun komst.

Na een korte pauze waarin de accountants vertrekken, worden de bijlagen bij de jaarrekening besproken. Als eerste komt het stuk juridische procedures en vastgoedtransacties aan bod.

De heer Knook vraagt wat bedoeld wordt met de tekst bij de Wob-verzoeken 7 en 8: "besloten wordt dat de gevraagde informatie niet aanwezig is". Mevrouw van Overveld geeft toe dat deze zin niet logisch is, in deze situaties was er geen informatie beschikbaar om aan het Wob-verzoek te voldoen. Volgend jaar zal meer aandacht besteed worden aan goede omschrijvingen

De heer van der Aa vindt de toelichting bij zaak 4 van het schema civiel rechtelijke procedures verwarrend. Onder de tabel staat een toelichting dat zaak 4 uit bovenstaand schema door de verzekeraar is afgehandeld. In voetnoot 2, waarnaar de betreffende zin verwijst, wordt gesproken over een voorlopig deskundigen rapport en een gerechtelijke procedure in voorbereiding. Een andere opmerking betreft de tekst bij Wob-verzoek 16: "Beslissing op Wob-verzoek ontbreekt in Corsa". Moet hier niet gemeld worden dat de aanvrager zich tot de provincie moet richten met dit verzoek? De heer Schots antwoordt dat de teksten opnieuw worden beoordeeld. De teksten kunnen nog aangepast worden in de stukken voor het algemeen bestuur.

De heer Schouwenaars heeft een vergelijkbare opmerking bij Wob-verzoek 14. Daar staat de tekst "Vermoedelijk per abuis doorgestuurd naar het waterschap". Mevrouw van Overveld antwoordt dat Wob-verzoeken afgewezen worden als blijkt dat ze niet voor het waterschap zijn. Zij zal contact opnemen met het afdelingshoofd Juridische zaken over aanpassing van de tekst.

In de jaarstukken van het Waterschapshuis leest de heer Taks in § 3.3.4 bedrijfsvoering dat door de krappe bezetting en hoge werkdruk de organisatie moeite heeft om in control te blijven. Hij vindt dit een zorgwekkende constatering. De heer Schots geeft aan dit vanuit zijn rol in het bestuur van het Waterschapshuis niet op deze manier te beleven. Op de functie van controller heeft er wel een wisseling plaatsgevonden vanuit een interim situatie naar een eigen medewerker en er moet heel veel gebeuren. Er is echter zeker geen situatie dat het Waterschapshuis niet in control is. Mevrouw van Overveld vult aan dat zij wel merkt dat het lastig is om ICT mensen te vinden die grote programma's kunnen realiseren, terwijl er wel veel opgaven zijn. Zij herkent echter niet dat het nu niet goed zou gaan.

De heer Schouwenaars merkt op dat de WNT verklaring ontbreekt in de jaarrekening van de Nederlandse Waterschapsbank. Ook had naar zijn mening een evaluatie gedaan moeten worden over het beloningsbeleid. De heer Schots antwoordt dat de bank niet onder het WNT regime valt. De salarissen van de directieleden staan in de jaarrekening uitvoerig toelicht. Bij de invoering van het beloningsbeleid dat nu van toepassing is, is afgesproken dat dit in 2019 geëvalueerd zal worden.

4. Projectevaluaties afgeronde projecten 2017

De heer Kocx vindt het opvallend dat in de oplegnotitie niets wordt vermeld over project EVZ Dorpswaterloop Alphen. Dit project heeft meer gekost en minder subsidie gekregen. Om het bestuur volledig in te lichten, zou die ook toelichting moeten worden. Hij vraagt hiervoor aandacht bij een volgende evaluatie.

De heer Van der Aa heeft meerdere vragen over projecten en stelt voor deze als technische vragen bij de stukken voor het algemeen bestuur stellen. De heer Schots vindt dit een prima suggestie en geeft aan dat deze ook al eerder ingediend kunnen dan maandagmorgen. De vragen kunnen gemaïld worden naar mevrouw Van Overveld. De antwoorden komen vervolgens in de antwoorden op de technische vragen.

Mevrouw Raedts leest in de adviesnota bij de analyse begrote en gerealiseerde subsidies dat op project Weerij Zuid een subsidie weggevallen is van € 2,8 miljoen. Wat is daar de oorzaak van? De heer Van der Aa weet het antwoord vanuit zijn rol als voormalig portefeuillehouder. In eerste instantie was het de bedoeling dat het waterschap als trekker zouden fungeren voor alle andere partijen. In werkelijkheid heeft de bestuurscommissie de trekkersrol genomen. Het geheel is voor dit project gunstiger uitpakkt dan oorspronkelijk gedacht. Zie ook de toelichting direct onder de tabel in de paragraaf financiële dekking.

5. Toelichting proces fraude- en risicoanalyse 2018

De heer Van den Broek geeft een presentatie over de actuele stand van zaken van de frauderisicobeheersing. De presentatie zal toegevoegd worden aan de stukken voor het algemeen bestuur in Ibabs. Naar aanleiding van de presentatie zijn er enkele vragen.

De heer Sneep vraagt wat er verbeterd is. De heer Van den Broek antwoordt dat toen we in 2016 begonnen het kennisniveau en het stilstaan bij frauderisico's nog niet zo in beeld waren. Daar zijn ondertussen forse stappen in gezet. Van 2017 naar 2018 zijn kleine stapjes gezet.

De heer Van der Aa is benieuwd of hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Zijn alle medewerkers getoetst? De heer Van den Broek antwoordt dat een aantal sleutelfunctionarissen zijn geïnterviewd. Wordt er dan gekeken naar groepen medewerkers die te maken hebben met financiële aspecten? De heer van den Broek geeft aan dat hier wel neiging toe bestaat, maar dat er zeker ook op andere plekken integriteits- en fraude risico's kunnen bestaan. Er wordt wel prioriteit gegeven aan de 5 tot 7 processen die iedereen noemt als het over integriteit en fraude risico's gaat. Dit betekent echter niet dat andere processen niet bekeken worden.

Mevrouw Raedts vraagt naar het verband tussen een goed functionerend systeem hebben en de opmerking dat we geen meldingen hebben. De heer Van den Broek licht toe dat hiermee bedoeld wordt dat niet is geconstateerd dat er wel signalen zijn, terwijl dit niet blijkt uit onze eigen analyse. Dus dat versterkt elkaar. Als er een signaal naar voren komt, wordt dit direct gedeeld met de accountant. Dan kunnen zij daar met hun controles rekening houden.

De heer Schouwenaars vraagt zich af hoe rekening gehouden wordt met missers die niet direct financieel zijn, denk aan het proces van vergunningverlening en handhaving waarin bijvoorbeeld situaties onterecht gedoogd kunnen worden. De heer Van den Broek antwoordt dat er breder gekeken wordt dan alleen financieel.

6. Ontwikkelingen SNB

6a Cross-border lease SNB

De heer Schots licht toe dat er een verzoek van de SNB is gekomen of het waterschap zou kunnen instemmen met een voortijdige beëindiging van de CBL transactie (cross border lease). De SNB heeft een CBL constructie die vergelijkbaar is met die van het waterschap, maar die langer loopt. Eerder heeft de SNB geprobeerd om tussentijds te ontbinden, dat is toen niet gelukt. Via een adviseur is een signaal gekomen dat de Amerikaanse investeerder nu mogelijk geïnteresseerd is in voortijdige beëindiging. Deze mogelijkheid wordt nu verkend. Alle deelnemers hebben een verzoek gekregen of ze daarmee kunnen instemmen. Waterschap Brabantse Delta heeft aangegeven in te kunnen stemmen als er geen extra kosten mee gemoeid zijn.

6b. Voortgang bestuurlijk overleg kostentoedeling 2017.

Waterschap Brabantse Delta heeft een voorstel ingediend om in 2017, in afwijking van de bestaande samenwerkingsovereenkomst, een andere modus te volgen in verband met onbalans bij degenen die meer slib hebben geleverd dan begroot. Het is niet reëel dat deze rekening bij Waterschap Brabantse Delta wordt gelegd, ook al klopt deze toerekening formeel. De huidige systematiek is gericht over overcapaciteit en wordt nu toegepast bij ondercapaciteit. Gisteren zijn de laatste stappen gezet. Er zijn totaal zes waterschappen bij betrokken. Ook waterschap Rivierenland doet nog mee omdat het 2017 betreft. Met één laatste waterschap vindt nog overleg plaats, dat liep tot voor kort stroef. Inmiddels lijkt er overeenstemming te zijn bereikt. Binnen nu en 2 weken wordt formeel akkoord van het laatste waterschap verwacht. Dit betekent voor Waterschap Brabantse Delta dat de kosten in de rekening 2017 nog gecompenseerd zullen worden voor bedrag tussen naar schatting € 0,5 en € 0,75 miljoen. De heer Knook vraagt of deze afspraak ook van toepassing is op 2018? De heer Schots antwoordt dat dit niet het geval is. Een vergelijkbare situatie zal zich ook in 2018 voordoen. Richting de toekomst wordt apart overleg gevoerd over een nieuwe kostenverdeling met ingang van 2018.

1^e Kwartaalrapportage 2018 SNB

Deze rapportage zit niet bij de stukken, maar geeft hetzelfde beeld als in 2017. Dat is een zorgelijke situatie. Het slibaanbod en de verwerkingscapaciteit zijn nog steeds een probleem voor de SNB. Ook binnen Waterschap Brabantse Delta zijn mensen aan het kijken hoe we met het slibaanbod kunnen omgaan. Er wordt druk op de directie van de SNB uitgevoerd om snel tot zaken te komen. De heer Van den Broek vult aan dat van belang is hoe lang de huidige situatie voortduurt. Als de waterschappen die nu installaties maken snel op orde zijn, kan er in de loop van

het jaar nog wat gedaan worden aan de slibaanvoer. De slibverwerkingscapaciteit van heel Nederland zit vol, momenteel is men bezig met tijdelijke stortvergunningen. De heer Kocx vraagt of de problemen ontstaan door dezelfde leveranciers als in 2017. De heer Van den Broek antwoordt dat dit in belangrijke mate het geval is. Met de huidige kennis zal het probleem in 2018 net zo groot zijn als in 2017.

7. Managementletter 2018-2

De heer Kocx vraagt of het zonnepark op rwzi Bath het waterschap nog iets oplevert? De heer Schots antwoordt dat het derden zijn die in het park investeren en het exploiteren. Het waterschap stelt de grond beschikbaar tegen een vergoeding. Deze grond is van ons en niet in gebruik. Er is ook terdege afgewogen of het waterschap die grond in de toekomst nodig heeft, dat was niet het geval. De heer Van der Aa vraagt of dit zonnepark ook meetelt voor onze energiebalans. De heer Schots antwoordt dat het waterschap niet zelf produceert en ook niet zelf de energie afneemt. Mevrouw van Overveld vult aan dat het waterschap kijkt hoe dit park kan bijdragen aan onze energiebalans. Dit wordt intern nagevraagd.

Antwoord via verslag:

Het zonnepark bij de rioolwaterzuivering Bath draagt op verschillende manieren bij aan diverse afgesproken doelstellingen:

- Voor 10% aan de MJA3-doelstellingen
- Invulling van eigen afspraken WBD (zie versnellingsnota duurzaamheid)
- Klimaatmonitor: UVW maakt inzichtelijk hoeveel duurzame energie in Nederland mogelijk wordt gemaakt door de waterschappen.

De heer Kocx ziet twee zaken die elkaar tegenspreken. Aan de ene kant wordt gesproken over minder opbrengsten zuiveringsheffing door bedrijven als nadeel. Aan de andere kant moeten we meer aan waterschap De Dommel betalen omdat deze meer voor ons zuivert. Als De Dommel meer voor ons zuivert, gaan die bedrijven ook meer aan ons betalen. Aan de ene kant krijgen we dus minder van bedrijven, maar van De Dommel zou de opbrengst juist hoger moeten zijn. Deze ontwikkelingen zouden elkaar moeten opheffen. De heer Schots antwoordt dat het niet gaat om dezelfde bedrijven. Het lagere aanbod gaat om bedrijven in ons eigen voorzieningsgebied. De heer Kocx adviseert dit goed na te kijken, de lagere opbrengst uit bedrijven moet een heel groot bedrag vertegenwoordigen zijn als rekening gehouden wordt met de meeropbrengst van De Dommel. Mevrouw van Overveld bevestigt dat dit een terechte zorg is. De heer Schellekens vult aan dat trends op dit vlak momenteel geanalyseerd worden. De heer Van den Broek merkt op dat deze ontwikkeling ook in de kadernota wordt meegenomen.

Het valt de heer Kocx op dat bij geen van de opbrengsten wijzigingen hebben plaats gevonden tussen managementletter 1 en managementletter 2. De heer Schellekens geeft aan dat er wel kleine verschillen zijn, maar dat die geen aanleiding geven om de prognose voor de managementletter aan te passen.

De heer Van der Aa merkt op dat zijn eerdere opmerkingen bij de jaarrekening over de tariefdifferentiatie wegen en onteigening bij grondverwerving ook van toepassing zijn op de managementletter.

Op bladzijde 15 staat de opmerking in het jaarplan 300/400 dat de voorkeur uitgaat naar een procedure BTW-Vpb. Heeft het waterschap daar een keuze? Zijn er nog meer belastingen? Of heeft deze opmerking betrekking op het hebben van een eigen procedure en niet gezamenlijk met andere waterschappen? Mevrouw van Overveld bevestigt het laatste.

Op bladzijde 16 staat in het jaarplan van 300/400 dat de directe kosten voor PowerBrowser € 182.000 hoger zijn als gevolg van de gewijzigde begroting van het Waterschapshuis en het overbrengen van PowerBrowser naar de Rijkscloud. Waarom moeten het waterschap daar extra voor betalen? Mevrouw van Overveld licht toe dat PowerBrowser het pakket is voor vergunningverlening en handhaving. Dit pakket is samen met Rijkswaterstaat en andere waterschappen ontwikkeld. In verband met toenemende ontwikkelingen rondom informatieveiligheid zijn er nieuwe eisen gekomen waar bij de bouw van PowerBrowser nog geen rekening mee gehouden is omdat deze ontwikkelingen toen nog niet in beeld waren. Om toch aan deze eisen te voldoen, is PowerBrowser bij het Rijk ondergebracht. Bij het Rijk onderbrengen is duurder. Overigens bestaat het bedrag van € 182.000,- niet alleen uit PowerBrowser, maar ook uit de gewijzigde begroting van het Waterschapshuis.

De heer Van der Aa vraagt of de tekst met betrekking tot het project 800176 AWP 2.0 op bladzijde 2 van de projectenrapportage zo mag blijven staan, gezien de laatste vergadering van het algemeen bestuur. De heer Schots geeft aan dat hier dezelfde tekst staat als in managementletter 1, deze mag blijven staan.

Bij project 6685 Anticiperende strategische grondaankopen staat een rode stip bij het onderdeel planning. Hoe kan dat project een rode stip krijgen als het gaat om een grondbank? Dit project heeft toch geen einddatum? De heer Van den Broek geeft aan dat dit een terecht punt is, dit wordt aangepast.

8. Rondvraag / sluiting

De heer Sneeep vraagt het mogelijk is om extra financiële ruimte te voorzien voor klimaatadaptie en het toenemend risico op calamiteiten? De heer Schots antwoordt dat dit onderwerp buitengewoon veel aandacht krijgt in de kadernota.

De voorzitter sluit de vergadering om 17.23 uur.

¹ De commissie BBV is een wettelijk ingestelde landelijke commissie die adviseert en bindende uitspraken doet over de verslaggevingsvoorschriften van gemeentes, provincies en waterschappen.